EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.5.2023
COM(2023) 235 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

om det övergripande genomförandet av EU-ländernas offentliga kontroller under 2021 för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa, djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel

{SWD(2023) 131 final}

Innehåll

Sammanfattning 4
Inledning 6

Del 1
Offentlig kontroll utförd av EU-länderna 2021 8

1.1
Allmän översikt 9

1.2
EU-ländernas årliga rapporter 13

1.3
Systemen för offentlig kontroll – organisation och resultat 14

1.4
Åtgärder för att säkerställa att de fleråriga nationella kontrollplanerna fungerar ändamålsenligt 16

1.4.1
Åtgärder som har vidtagits för att säkerställa efterlevnad hos företagen 17

1.4.2
De nationella myndigheternas tillsyn 18

1.4.3
Åtgärder för att säkerställa att systemen för offentlig kontroll fungerar ändamålsenligt 20

Del 2
Kommissionens kontrollverksamhet i EU-länderna 2021 22

2.1
Revision och kontroll 23

2.2
Rekommendationer 26

2.3
Värt att nämna från kommissionens kontroller 2021 27

2.4
Systematisk uppföljning av rekommendationer från revisioner 30

2. 4.1
Allmänna uppföljningsrevisioner 31

2.4.2
Tillsyn 32
Slutsatser..... 33

Ansvarsfriskrivning

Europeiska kommissionen lägger fram denna rapport i enlighet med artikel 114 i förordning (EU) 2017/625 [1]. Syftet med rapporten är att allmänheten ska få bättre tillgång till information om den offentliga kontroll som utförs av EU-länderna, och om hur kommissionen i sin tur kontrollerar dem, på områdena livsmedels- och fodersäkerhet, djurhälsa, växtskydd och djurskydd, ekologiskt jordbruk och kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

Endast Europeiska unionens domstol har behörighet att tolka EU-rätten.

Vårt mål är att informationen ska vara uppdaterad och korrekt. Om vi informeras om felaktigheter försöker vi rätta till dem.

Det material som används för denna rapport

- är allmän information som inte riktas till någon enskild fysisk eller juridisk person,
- är inte nödvändigtvis heltäckande, fullständigt, korrekt eller aktuellt, och
- tillhandahålls delvis av nationella myndigheter i EU-länderna, som kommissionen inte har någon kontroll över och inte kan ta ansvar för.

En del uppgifter eller information i denna rapport kan ha skapats eller strukturerats i filer eller format som inte är felfria.

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Sammanfattning

Denna rapport omfattar det övergripande genomförandet av EU-ländernas offentliga kontroller och kommissionens kontrollverksamhet under 2021. Syftet med dessa kontroller är att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå och ett starkt förtroende för livsmedelskedjan, från jord till bord. De är ett viktigt sätt att kontrollera att företagen uppfyller sina lagstadgade krav så att konsumenterna i EU kan lita på att de livsmedel de äter är säkra. De är också nödvändiga för att möjliggöra en smidig och säker handel med livsmedel, djur och växter, både inom EU och med länder utanför EU.

Nationella myndigheter är ansvariga för att utföra offentlig kontroll. Om företag utmed livsmedelskedjan inte efterlever den relevanta lagstiftningen, måste de nationella myndigheterna se till att kraven efterlevs för att säkerställa att företagen uppfyller sina skyldigheter.

Under 2021 omfattades 16,9 miljoner enheter av offentlig kontroll och de nationella myndigheterna genomförde nästan 5 miljoner offentliga kontroller av dem. Utifrån dessa kontroller konstaterades ungefär 1 miljon fall av bristande efterlevnad, vilket ledde till nästan 500 000 administrativa sanktioner och nästan 8 000 rättsliga åtgärder.

Kommissionen verifierar hur EU-länderna genomför de offentliga kontrollerna och tillsynsverksamheten. Rapporterna från kommissionens kontroller, som offentliggörs på kommissionens webbplats, ger en tydlig bild av de nationella myndigheternas resultat och är en betydande del av den översynsprocess som ser till att EU-lagstiftningen är ändamålsenlig.

Kommissionens kontroller visar att de nationella myndigheterna överlag har de system som behövs för att övervaka och säkerställa att företagen uppfyller EU-kraven och att agera vid bristande efterlevnad. I vissa EU-länder konstaterades brister i systemen för offentlig kontroll, vilket tydde på att det fanns utrymme för förbättring. I dessa fall riktar kommissionen rekommendationer till de nationella myndigheterna.

Kommissionen följer systematiskt upp sina rekommendationer och använder sig vid behov av andra tillsynsverktyg. Den bistår även EU-länderna med tekniskt stöd och utbildning genom initiativet Bättre utbildning för säkrare livsmedel och tekniska möten med expertnätverk.

Sedan 2020 har de nationella myndigheterna varit skyldiga att rapportera resultaten av sina kontroller i ett harmoniserat elektroniskt format. Alla EU-länder har dock ännu inte kunnat lämna in alla sina uppgifter i det format som krävs. Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta med de nationella myndigheterna för att göra uppgifterna mer fullständiga för kommande årliga rapporter.

Under 2021 fortsatte covid-19-pandemin att påverka de nationella myndigheternas och kommissionens förmåga att utföra sina kontroller och revisioner som planerat.

Inledning

EU strävar efter att säkerställa en hög nivå av hälsoskydd och förtroende på områdena livsmedels- och fodersäkerhet, djurhälsa, växtskydd, djurskydd, ekologiskt jordbruk och program för geografiskt ursprung (skyddad ursprungsbeteckning (SUB), skyddad geografisk beteckning (SGB) och garanterad traditionell specialitet (GTS)). Människor i EU förväntar sig med rätta höga standarder på alla dessa områden.

EU har en omfattande rättslig ram för att säkerställa enhetliga kontroller och lämplig övervakning i hela foder- och livsmedelskedjan, från jord till bord, och samtidigt säkerställa en ändamålsenlig inre marknad och handel med länder utanför EU. I denna rapport omfattar hänvisningarna till EU-länder och de statistiska uppgifterna Förenade kungariket med avseende på Nordirland [2].

En av hörnstenarna i EU:s integrerade livsmedelssäkerhetsstrategi från jord till bord är att varje EU-land ska ha ett ändamålsenligt system för offentlig kontroll, baserat på förordningen om offentlig kontroll [3], för att verifiera och vid behov se till att företagen efterlever EU:s normer i hela foder- och livsmedelskedjan. EU-länderna måste utarbeta fleråriga nationella kontrollplaner som omfattar alla områden som regleras av EU:s jordbruks- och livsmedelslagstiftning.

Kommissionen spelar en viktig roll för den övergripande kontrollstrategin på EU-nivå [4] och utför kontroller, bland annat revisioner, i EU-länderna för att verifiera att de nationella myndigheterna uppfyller sina kontrollskyldigheter.

EU-länderna måste lämna in en årlig rapport till kommissionen [5] om hur deras offentliga kontroller genomförs i enlighet med deras fleråriga nationella kontrollplan.

Kommissionen utarbetar en rapport [6] om genomförandet av den offentliga kontrollen i EU-länderna, med beaktande av

---

[2] I enlighet med avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 5.4 i protokollet om Irland/Nordirland jämfört med bilaga 2 till det protokollet.

[3] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

[4] Artikel 116 i förordning (EU) 2017/625.

[5] Artikel 113.1 i förordning (EU) 2017/625.

- de årliga rapporterna från de nationella myndigheterna om deras kontrollverksamhet, och
- resultaten av kommissionens kontroller i EU-länderna.

Denna rapport omfattar år 2021. Den består av en granskning av

- EU-ländernas årliga rapporter för 2021,
- kommissionens kontrollverksamhet i EU-länderna under 2021, och
- kommissionens uppföljnings- och efterlevnadsåtgärder samt stöd till de nationella myndigheterna.

Den innehåller en sammanställning av uppgifterna från de nationella myndigheterna för år 2021. Dessa uppgifter kommer med tiden att göra det möjligt att identifiera trender när det gäller kontroller och bristande efterlevnad.

Grafiken över nationella offentliga kontroller bygger på 2021 års aggregerade uppgifter från EU-länderna.

Eftersom rapporteringskraven har ändrats sedan 2020 kunde inte samtliga EU-länder lämna in alla sina uppgifter för 2021 i den utsträckning som krävdes. Detta begränsar jämförbarheten i grafiken, eftersom vissa EU-länder kan ha tillhandahållit kombinerade uppgifter som inte har analyserats i de underkategorier som krävs.

Denna rapport åtföljs av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar [7] som innehåller

- mer bakgrundsinformation om den rättsliga ramen, och
- närmare information om de kontroller och revisioner som de nationella myndigheterna och kommissionen utfört på de områden i livsmedelskedjan som omfattas av förordningen om offentlig kontroll.

[6] Artikel 114 i förordning (EU) 2017/625.

[7] Arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD(2023) 131 final) som åtföljer kommissionens rapport om det övergripande genomförandet av offentlig kontroll i medlemsstaterna (2021) för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurhälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Del 1

Offentlig kontroll utförd av EU-länderna 2021

1.1 Allmän översikt

Produktionen och distributionen av livsmedel från jord till bord sker i flera olika kedjor som omfattar många områden och verksamheter ([8]).

Tabell 1 ger en översikt över det totala antalet enheter i livsmedelskedjan, offentliga kontroller som utförts, problem med bristande efterlevnad som identifierades samt administrativa sanktioner och rättsliga åtgärder som vidtogs i hela livsmedelskedjan på EU-nivå under 2021.

Tabell 1: Offentliga kontroller 2021 – totalt

Totalt antal enheter i livsmedelskedjan	Offentliga kontroller	Fall av bristande efterlevnad	Administrativa sanktioner	Rättsliga åtgärder
16 961 311	**4 820 161**	**1 112 663**	**499 365**	**7 903**

I figur 1 ges en översikt av de offentliga kontroller som utförts av EU-länderna 2021, från jord till bord [(9)]. Där visas antalet aktörer, utförda offentliga kontroller, konstaterade problem med bristande efterlevnad och tillämpade administrativa sanktioner – analyserade efter de olika verksamheterna i livsmedelskedjan [(10)].

I tabell 2 visas de fem största sektorerna i livsmedelskedjan med absoluta tal för antalet enheter, utförda offentliga kontroller, konstaterade problem med bristande efterlevnad och tillämpade administrativa sanktioner. I det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport finns en ytterligare uppdelning av dessa siffror på de olika områdena i livsmedelskedjan.

---

(8) Se Eurostat – nyckeltal för den europeiska livsmedelskedjan – 2021 för ett urval av uppgifter för EU:s jordbruks- och fiskerisektor och för den bredare kedjan från jord till bord.

(9) Denna figur inkluderar inte kontroller av växtskydd (dvs. utfärdande av växtpass och applicering av ISPM15-märkning på träförpackning för att visa att den har behandlats för att förhindra spridning av insekter, frön och svampar), marknadsföring av växtskyddsmedel och hållbar användning av bekämpningsmedel utanför jordbruket.

(10) Nationella myndigheter behöver inte rapportera antalet enheter som är aktiva inom djurtransport. De uppgifter som begärdes för offentliga kontroller och bristande efterlevnad vid slakterier och vilthanteringsanläggningar kan anges som antal slaktkroppar eller vikt. Det går därför inte att använda en totalsumma.

Figur 1: Offentlig kontroll utförd av EU-länderna 2021

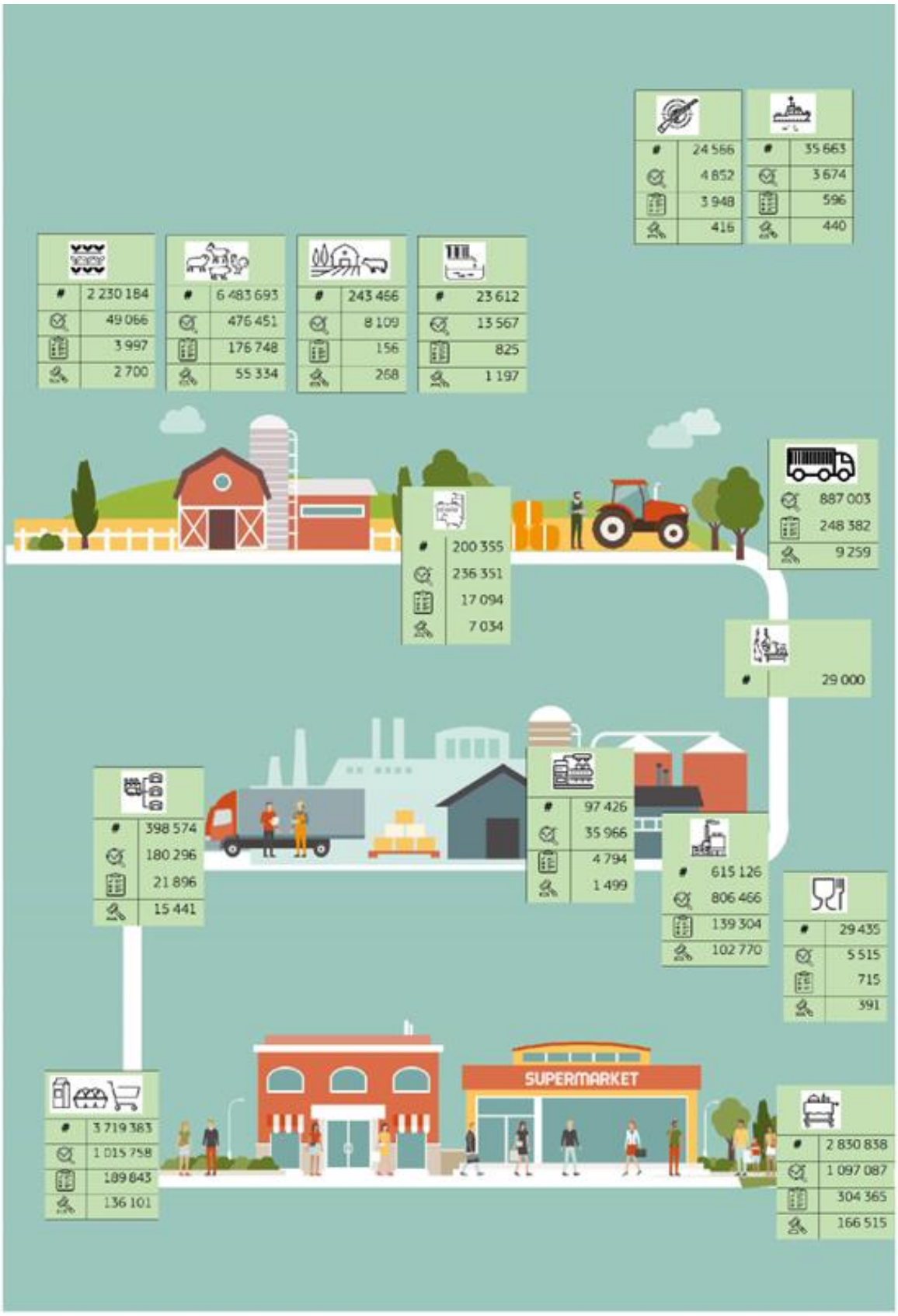

	Jordbruk – växter
	Jordbruk – djur
	Jordbruk – blandat
	Vattenbruk
	Fiske
	Jakt
	Djurfoder
	Transport av djur
	Slakterier och vilthantering
	Livsmedelsproduktion
	Bearbetning av animaliska biprodukter
	Livsmedelsdistribution
	Partihandel och detaljhandel
	Livsmedelstjänster
	Producenter av material avsedda att komma i kontakt med livsmedel

#	Antal aktörer
	Antal offentliga kontroller
	Antal fall av bristande efterlevnad
	Antal administrativa sanktioner

Tabell 2: Offentlig kontroll 2021 – de fem största sektorerna

Enheter	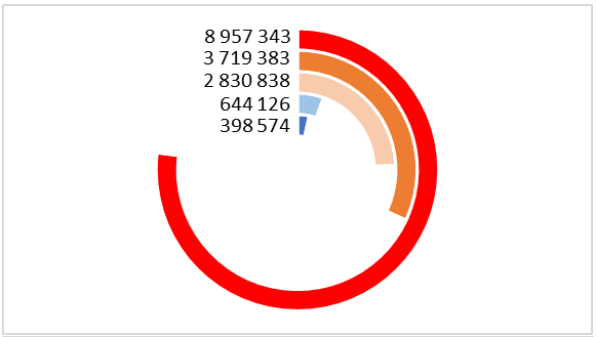	Jordbruk	8 957 343
		Partihandel med livsmedel	3 719 383
		Livsmedelstjänster	2 830 838
		Livsmedelsproduktion	644 126
		Livsmedelsdistribution	398 574
Offentlig kontroll	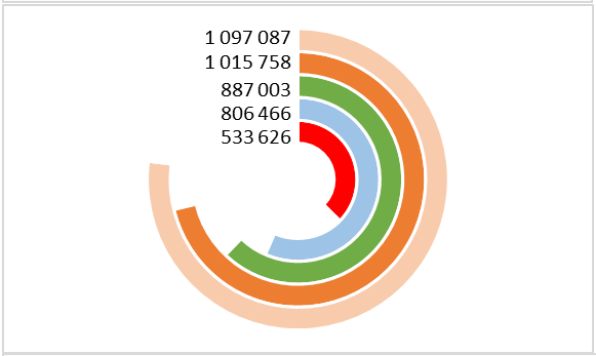	Livsmedelstjänster	1 097 087
		Partihandel med livsmedel	1 015 758
		Djurtransport	887 003
		Livsmedelsproduktion	806 466
		Jordbruk	533 626
Fall av bristande efterlevnad	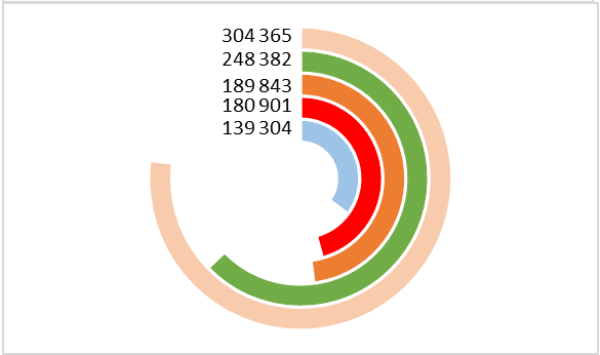	Livsmedelstjänster	304 365
		Djurtransport	248 382
		Partihandel med livsmedel	189 843
		Jordbruk	180 901
		Livsmedelsproduktion	139 304
Administrativa sanktioner	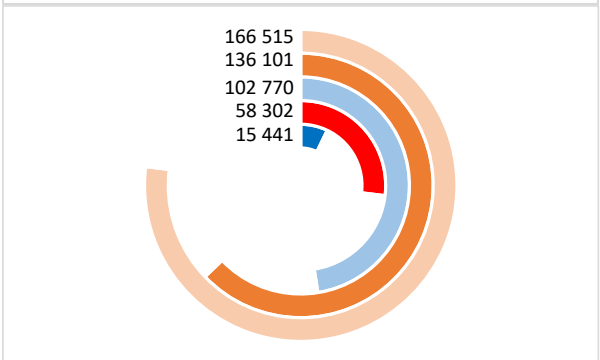	Livsmedelstjänster	166 515
		Partihandel med livsmedel	136 101
		Livsmedelsproduktion	102 770
		Jordbruk	58 302
		Livsmedelsdistribution	15 441

1.2
EU-ländernas årliga rapporter

Tidsfristen för att lämna in de årliga rapporterna för 2021 löpte ut den 31 augusti 2022. Nio EU-länder lämnade in sin rapport i tid, femton missade tidsfristen med upp till två veckor och de sista fyra rapporterna lämnades in 29, 42, 42 och 92 dagar för sent.

De nationella myndigheterna använde det nya rapporteringsformatet endast för andra gången. Vissa av dem hade därför fortfarande problem med att sammanställa uppgifterna i det format som krävs. Det innebär att jämförelser mellan de uppgifter som lämnats för 2020 och 2021 kanske inte är tillförlitliga. Ändringen till det nya formatet gör det också svårt att jämföra uppgifter från tiden före 2020 med uppgifter från tiden efter 2020. Det är därför fortfarande för tidigt att börja jämföra uppgifterna på EU-nivå från år till år.

I sina rapporter kan EU-länderna redogöra för sina framsteg när det gäller att uppnå sina strategiska mål och vilka utmaningar de står inför när de genomför sina fleråriga nationella kontrollplaner. De kan också inkludera en förklaring om den övergripande graden av efterlevnad och en övergripande självbedömning av de offentliga kontrollernas lämplighet och verkningsfullhet. Rapportformatet innehåller tomma textrutor där de kan presentera denna information. De nationella myndigheterna lämnade dock mindre information för 2021 än vad som förutsågs i vägledningen [11].

När det gäller djurskydd på gårdar och under transport anges i förordningen om offentlig kontroll att de årliga rapporterna ska innehålla en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad. Denna analys bör ligga till grund för en nationell handlingsplan för att förebygga eller minska förekomsten av sådana under de kommande åren [12]. I allmänhet, och i likhet med 2020, tillhandahöll de nationella myndigheterna varken en sådan analys eller sådana handlingsplaner. Detta gör det omöjligt för kommissionen att lämna den sammanfattning som krävs i denna fråga.

De nationella myndigheterna lämnade också endast mycket begränsad information om kontroller med inriktning på bedrägligt och vilseledande agerande.

[11] Kommissionens tillkännagivande med vägledning om hur man fyller i den standardiserade förlagan.

[12] Artiklarna 151, 152, 154, 156, 157 och 158 i förordning (EU) 2017/625.

1.3
Systemen för offentlig kontroll – organisation och resultat

EU-länderna har inrättat system för offentlig kontroll för att verifiera att alla företag i livsmedelskedjan tillämpar den rättsliga ramen.

De nationella myndigheternas fleråriga nationella kontrollplaner beskriver hur deras kontrollsystem är uppbyggda och fastställer deras strategiska mål.

I kommissionens vägledning om hur de årliga rapporterna ska fyllas i uppmanas de nationella myndigheterna att

- beskriva eventuella uppdateringar av organisationen av systemen för offentlig kontroll,
- inkludera en tabell med resultaten av de resultatindikatorer som används för att mäta de strategiska målen, och
- inkludera ett uttalande om den allmänna graden av efterlevnad och verkningsfullhet hos systemen för offentlig kontroll, på grundval av en analys och sammanfattning av kontrollsystemens resultat, mål och resultatindikatorer.

Vissa EU-länder beskriver sina kontrollsystem i den årliga rapporten (liksom i sina fleråriga nationella kontrollplaner). Alla rapporter innehåller dock inte en översikt över indikatorer och resultat, och de flesta innehåller inte uttalanden om den allmänna graden av efterlevnad och verkningsfullhet hos systemet för offentlig kontroll.

Elva EU-länder inkluderade information om sina strategiska mål och nio av dessa gjorde detta i form av en översikt över resultaten för sina indikatorer. Dessa indikatorer är ibland begränsade till antalet utförda offentliga kontroller och provtagningar. Vissa EU-länders rapporter innehåller inte information från alla myndigheter som deltar i de offentliga kontrollerna i livsmedelskedjan.

Några exempel på god praxis att notera är följande:

- Den belgiska myndigheten för säkerhet i livsmedelskedjan använder barometrar för livsmedelssäkerhet, djurhälsa och växtskydd på grundval av indikatorer, och resultaten av dessa barometrar möjliggör en jämförelse från år till år.

- Nederländerna fastställer två informationsindikatorer och en resultatindikator
    - tillsynsindikatorn för de efterlevnadsåtgärder som vidtagits,
    - kontrollintensitetsindikatorn för antalet företag som kontrolleras inom ett visst område (företag eller produkter), och
    - efterlevnadsindikatorn för efterlevnadsnivån.

Samtliga EU-länder hade fortfarande problem med att genomföra sina inspektionsprogram i sin helhet på grund av de restriktioner som infördes för att begränsa covid-19-pandemin.

Andra faktorer som hade en negativ inverkan på inspektionsprogrammen och som rapporterats av de nationella myndigheterna var otillräckliga resurser (personal, finansiering och utrustning), pågående djurhälsoproblem (afrikansk svinpest och fågelinfluensa), växtskyddsfrågor och brexit. Danmark uppgav att landet behövde avsätta betydande personalresurser för utslaktning av alla minkar på gårdar för att förhindra spridning av covid-19 till människor.

Eftersom alla sektorer uppvisar en ökande trend när det gäller distansförsäljning anslog Finland mer resurser till kontroller på detta område.

1.4
Åtgärder för att säkerställa att de fleråriga nationella kontrollplanerna fungerar ändamålsenligt

Syftet med de fleråriga nationella kontrollplanerna är att se till att de offentliga kontrollerna utförs på ett riskbaserat och effektivt sätt i hela den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och i enlighet med förordningen om offentlig kontroll.

När ett fall av bristande efterlevnad konstateras vid en offentlig kontroll är de nationella myndigheterna skyldiga att vidta åtgärder för att se till att det företag som inte uppfyller kraven åtgärdar problemet för att förhindra ytterligare händelser [13].

De nationella myndigheterna måste också verifiera att systemet för offentlig kontroll fungerar ändamålsenligt och vidta de åtgärder som behövs för att åtgärda alla brister som konstaterats i deras kontrollsystem [14].

[13] Artikel 138 i förordning (EU) 2017/625.

[14] Artikel 12.2 och 12.3 i förordning (EU) 2017/625.

1.4.1
Åtgärder som har vidtagits för att säkerställa efterlevnad hos företagen

EU-länderna driver kampanjer med information till allmänheten och ger vägledning och utbildning till företag så att de kan följa livsmedelssäkerhetsreglerna.

Nio EU-länder gav exempel på nationella myndigheters åtgärder för att hjälpa företagen att följa gällande regler.

- Den danska veterinär- och livsmedelsmyndigheten arbetar på ett antal åtgärder för att göra det lättare att förstå minimikraven på livsmedelssäkerhet när man startar ett företag.

- Vid Litauens statliga växtsortsmyndighet prioriterar man rådgivning till företag, tillhandahållande av metodstöd samt andra åtgärder för att förhindra överträdelser av lagstiftningen, i stället för att försöka uppnå efterlevnad endast genom sanktioner eller påföljder.

- I Belgien får företag som är certifierade enligt nationella validerade riktlinjer för egenkontroll lägre avgifter och lägre frekvens av offentliga kontroller. Verktyg finns också tillgängliga för sektorer för vilka det inte finns någon sådan validerad vägledning för egenkontroll. Kontrollchecklistorna är allmänt tillgängliga och innehåller vägledning. Det finns också kostnadsfria kurser och material.

1.4.2
De nationella myndigheternas tillsyn

De nationella myndigheterna tillämpar en rad olika efterlevnadsåtgärder, från muntliga och skriftliga varningar till beslagtagande och förstöring av varor samt (tillfällig) indragning eller begränsning av företags godkännanden. Administrativa sanktionsavgifter används som en avskräckande åtgärd. Formella rättsliga förfaranden är fortfarande en sista utväg.

De nationella myndigheterna måste ha effektiva, avskräckande och proportionella sanktioner och påföljder [15].

I tabell 3 visas antalet administrativa sanktioner som tillämpats i de olika delarna av livsmedelskedjan. I tabell 4 visas dessa sanktioner inom de olika områdena och i tabell 5 antalet rättsliga åtgärder som vidtagits inom de olika områdena.

Tabell 3: Administrativa sanktioner 2021 per verksamhet

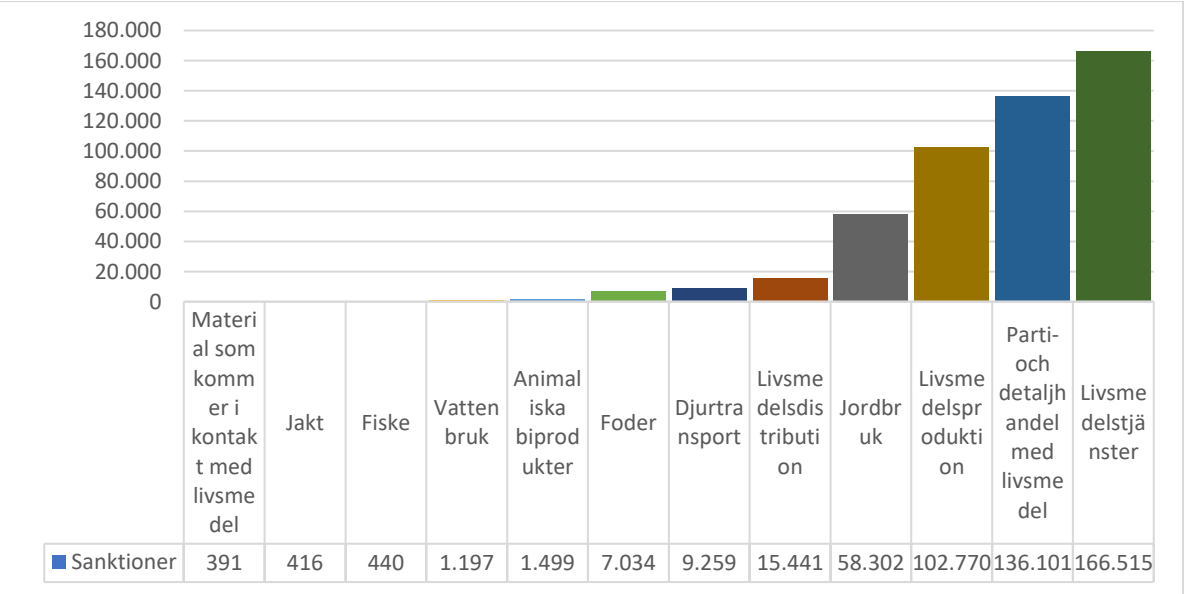

	Material som kommer i kontakt med livsmedel	Jakt	Fiske	Vattenbruk	Animaliska biprodukter	Foder	Djurtransport	Livsmedelsdistribution	Jordbruk	Livsmedelsproduktion	Parti- och detaljhandel med livsmedel	Livsmedelstjänster
Sanktioner	391	416	440	1.197	1.499	7.034	9.259	15.441	58.302	102.770	136.101	166.515

[15] Artiklarna 137, 138 och 139 i förordning (EU) 2017/625.

Tabell 4: Administrativa sanktioner 2021 per område

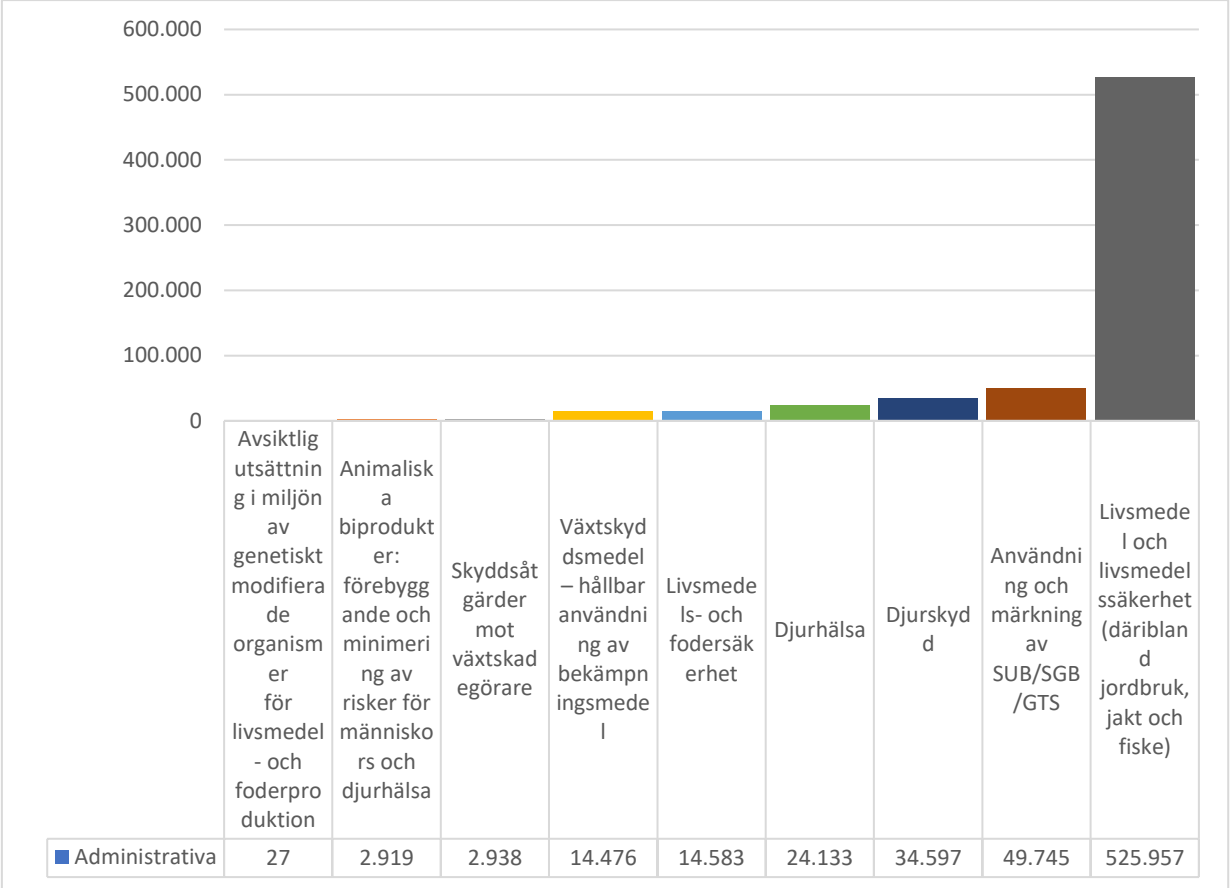

	Avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer för livsmedel- och foderproduktion	Animaliska biprodukter: förebyggande och minimering av risker för människors och djurhälsa	Skyddsåtgärder mot växtskadegörare	Växtskyddsmedel – hållbar användning av bekämpningsmedel	Livsmedels- och fodersäkerhet	Djurhälsa	Djurskydd	Användning och märkning av SUB/SGB/GTS	Livsmedel och livsmedelssäkerhet (däribland jordbruk, jakt och fiske)
Administrativa	27	2.919	2.938	14.476	14.583	24.133	34.597	49.745	525.957

Tabell 5: Rättsliga åtgärder under 2021

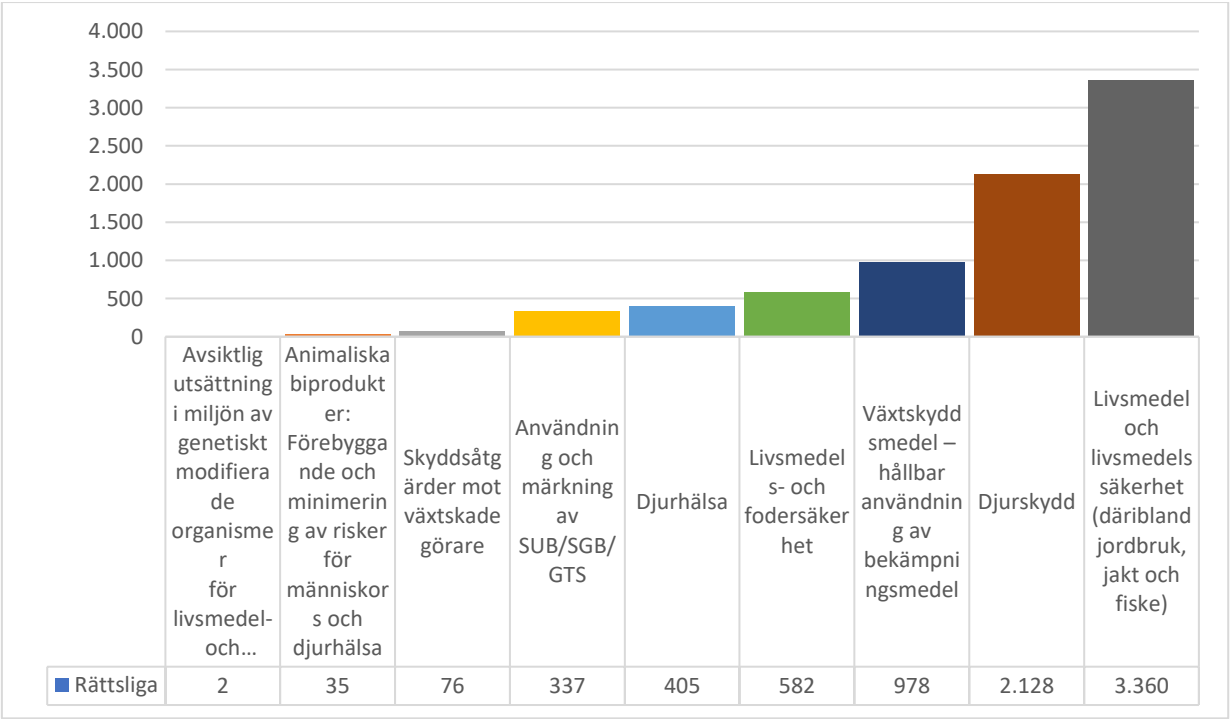

	Avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer för livsmedel- och...	Animaliska biprodukter: Förebyggande och minimering av risker för människors och djurhälsa	Skyddsåtgärder mot växtskadegörare	Användning och märkning av SUB/SGB/GTS	Djurhälsa	Livsmedels- och fodersäkerhet	Växtskyddsmedel – hållbar användning av bekämpningsmedel	Djurskydd	Livsmedel och livsmedelssäkerhet (däribland jordbruk, jakt och fiske)
Rättsliga	2	35	76	337	405	582	978	2.128	3.360

1.4.3
Åtgärder för att säkerställa att systemen för offentlig kontroll fungerar ändamålsenligt

De nationella myndigheterna måste ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa att de offentliga kontrollerna är verkningsfulla och lämpliga. För att uppnå detta måste de ha eller ha tillgång till

- tillräckligt stor och för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal,
- lämpliga och korrekt underhållna lokaler och utrustningar, och
- lämplig laboratoriekapacitet för analys, testning och diagnostik.

De nationella myndigheterna måste utföra revisioner av sina egna kontrollsystem, eller själva underställa sig revisioner. De ska även ha förfaranden för verifiering av kontrollverksamheten [16] för att säkerställa efterlevnad och ändamålsenliga kontrollsystem. Detta inbegriper revisioner av alla enheter eller personer till vilka den nationella myndigheten kan ha delegerat uppgifter.

Bland de årliga rapporterna innehöll 23 information om en eller flera av dessa aspekter. 14 innehöll information om utbildningskurser som tillhandahålls till eller följs av personal.

De årliga rapporterna innehåller begränsad information om dessa revisioner och andra typer av verifiering för att bedöma hur verkningsfulla systemen för offentlig kontroll är. De årliga rapporterna från Litauen, Österrike och Sverige hänvisar till de revisioner som utförts av kommissionen.

I fråga om resurser:

- Bulgarien rapporterade trender som kan inverka negativt på hur systemen för offentlig kontroll fungerar,
    - en minskning av antalet anställda som deltar i offentlig kontroll,
    - en ökad arbetsbörda för personalen, inbegripet behovet av att arbeta övertid,
    - en ökning av antalet anläggningar/företag som är föremål för offentlig kontroll, och

[16] Artiklarna 6 och 12 i förordning (EU) 2017/625.

- föråldrad teknisk utrustning för offentlig kontroll.

- Nederländerna uppgav att de sektorer som är föremål för kontroll växer snabbare än den nationella myndighetens personalresurser/kontrollkapacitet men att ytterligare resurser hade anslagits av landets regering.

- Nederländerna kommer att bedöma huruvida teknik som införts för att möjliggöra kontroller under covid-19-pandemin, såsom användning av kameror i slakterier, kan behållas och förbättras ytterligare.

- Ungern uppgav att landet håller på att förbättra sina it-system.

17 EU-länder rapporterade ändringar i sin nuvarande fleråriga nationella kontrollplan. Skälen till dessa ändringar var

- ändringar i lagstiftningen (5 EU-länder),

- betydande förändringar av de nationella myndigheternas organisation, ledning eller verksamhet (5),

- resultatet av de offentliga kontroller som utförts (4),

- resultatet av internrevisionssystemet (1),

- resultatet av kommissionens kontroller (1), och

- andra skäl, såsom uppdaterat format, nya analysmatriser och parametrar, en ny giltighetstid, inkludering av alla berörda myndigheter och effekterna av covid-19-pandemin.

Del 2

Kommissionens kontrollverksamhet i EU-länderna 2021

2.1
Revision och kontroll

Revisions- och analysprogrammet för 2021 [17] var det första i den fleråriga planen för 2021–2025 och inriktades på

- livsmedels- och fodersäkerhet,
- djursjukdomar och skadegörare på växter, samt
- den jordbruksbaserade livsmedelskedjans hållbarhet, med särskild hänsyn till
  - hållbar användning av bekämpningsmedel och
  - djurskydd, där ett projekt om kontroll av värphönsens välbefinnande har inletts.

Under 2021 gjorde vi 98 revisioner och liknande kontroller av EU-ländernas system för offentlig kontroll. Diagram 1 visar den geografiska spridningen av dessa kontroller. I diagram 2 visas antalet revisioner per kontrollområde.

[17] Arbetsprogrammen offentliggörs på kommissionens webbplats.

Diagram 1: Kommissionens kontroller 2021

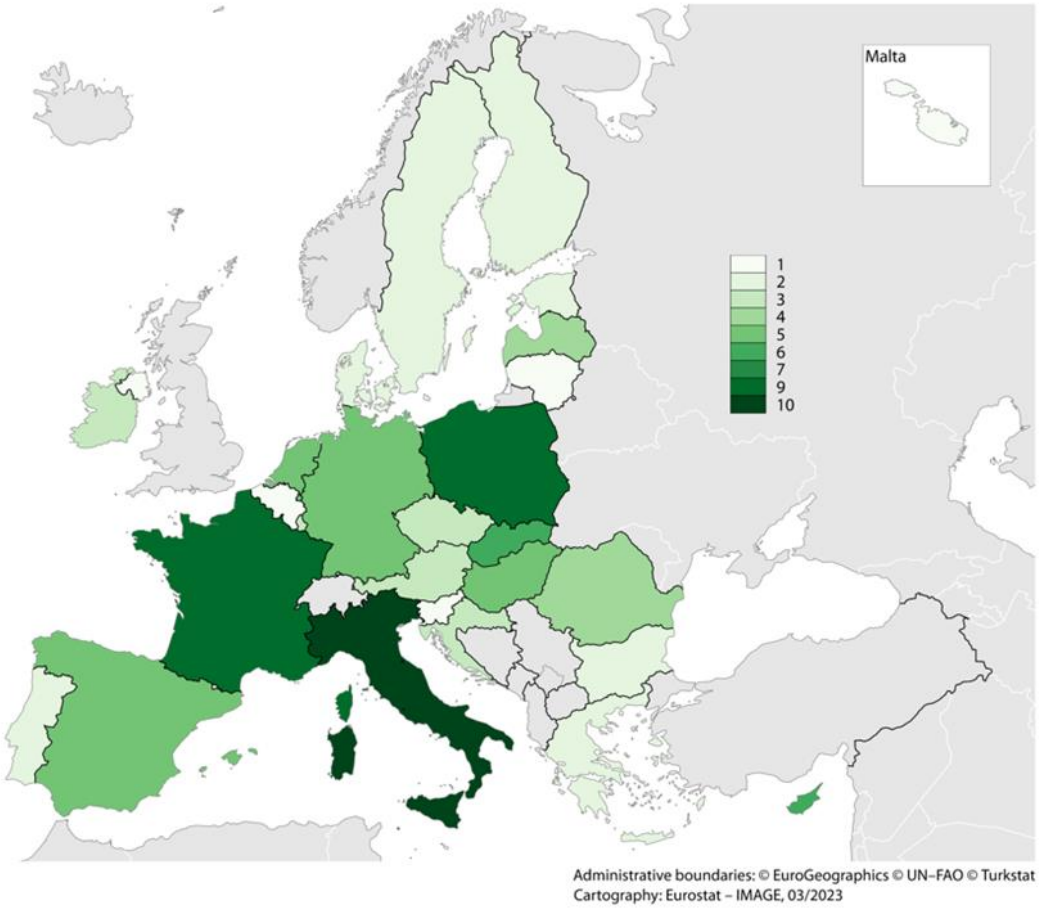

Diagram 2: Revisioner per kontrollområde – 2021

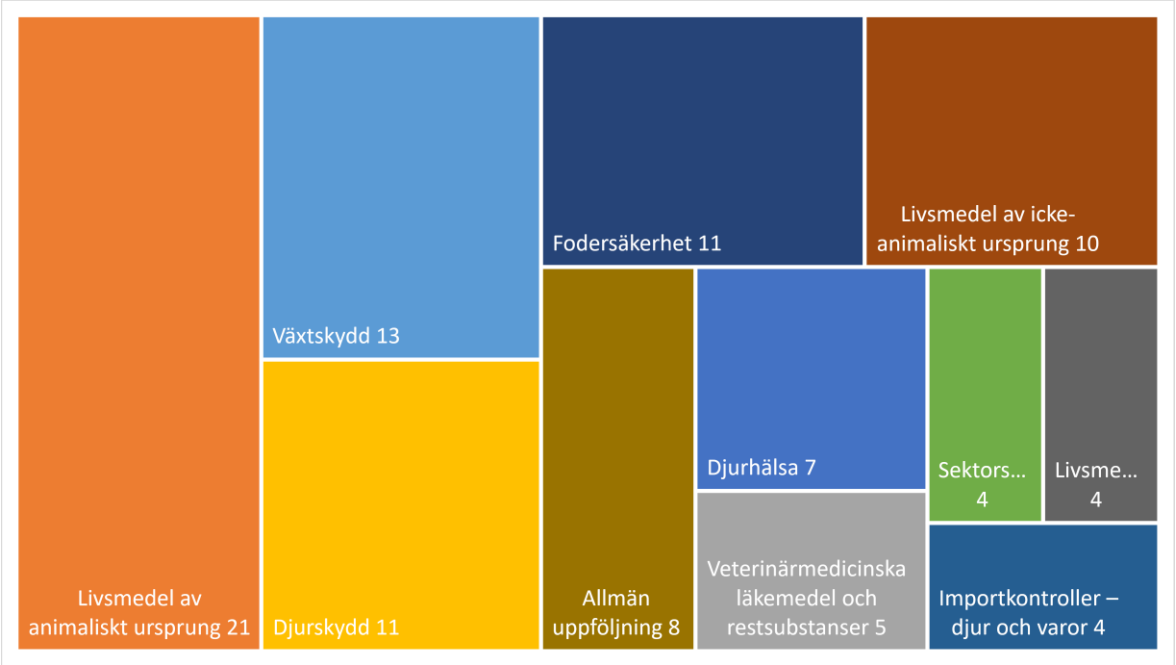

De restriktioner som införts för att begränsa covid-19-pandemin innebar att 83 av revisionerna och liknande kontroller utfördes helt på distans, bland annat via videokonferenser. Det var inte möjligt att på distans besöka företagens lokaler för att säkerställa att offentliga kontroller genomfördes. Åtta utfördes delvis på distans, med ett begränsat antal besök på plats. Sju utfördes till fullo på plats.

2.2 Rekommendationer

De kontroller som utfördes 2021 ledde till totalt 407 rekommendationer till EU-länder. I diagram 3 ges en översikt av dessa per sektor. I det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar finns en ytterligare uppdelning av siffrorna efter de olika reviderade områdena.

Diagram 3: Rekommendationer för 2021 per sektor

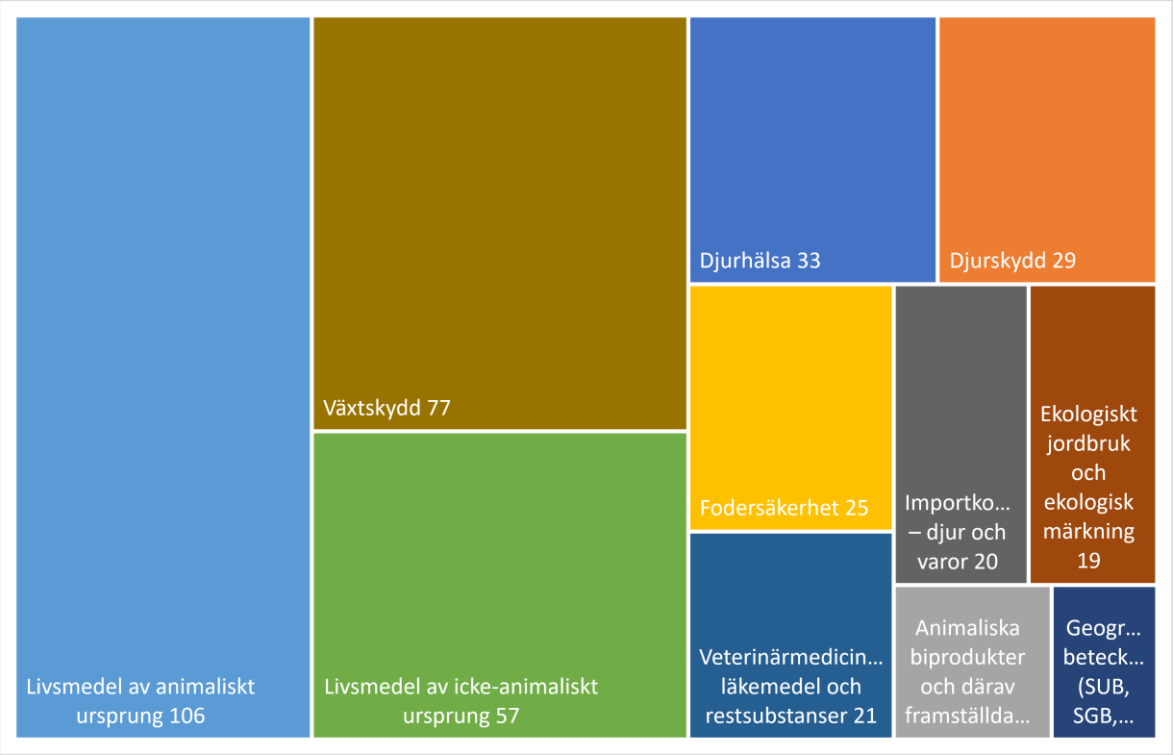

2.3
Värt att nämna från kommissionens kontroller 2021

Livsmedel

Revisionerna inom **fiskerisektorn** visade på brister i registreringen och kontrollen av små fiskefartyg och bristande kontroller av landningsplatser och därmed sammanhängande insatser. Revisionerna av ätfärdiga fiskeriprodukter bekräftade en tidigare iakttagelse om kravet att visa att produkterna uppfyller de relevanta kriterierna för livsmedelssäkerhet under hela hållbarhetstiden. En iakttagelse som vi även tidigare gjort i revisionsserien för allmänna ätfärdiga produkter.

Vid våra revisioner inom **köttsektorn** tittade vi närmare på påståenden om att kor som inte är lämpade för slakt slaktas och bedömde nya lagstadgade krav som införts för besiktning före och efter slakt i fjäderfäslakterier. Vid dessa revisioner identifierades brister i systemen för offentlig kontroll när det gäller utbildning, besiktning före slakt och nödslakt på gården. Vid en särskild revision bedömdes de framsteg som Polen gjort för att följa de rekommendationer inom dessa områden som resulterade från revisioner som genomfördes 2019.

Inom **mejerisektorn** identifierade vi brister i kvalitetskontrollsystemen för annan mjölk än mjölk från nötkreatur, utbildning, övervakning av utförda kontroller samt bedömning och verkställighet av fall av bristande efterlevnad.

När det gäller **livsmedel av icke-animaliskt ursprung** fortsatte revisionerna av mikrobiologiska risker i primärproduktionen. Förbättringar konstaterades jämfört med tidigare revisionsserier, men det konstaterades att frön avsedda för groddning fortfarande inte kontrolleras tillräckligt och att registreringen av primärproducenter måste förbättras så att alla kan riskbedömas och inkluderas i kontrollsystemet med lämplig frekvens.

Foder

Vid revisioner inom fodersektorn identifierades problem med bedömningen av aktörernas system för faroanalys och kritiska styrpunkter (HACCP), genomförandet av provtagningsprotokoll samt offentlig kontroll av märkning av foder.

Djurhälsa

Revisionerna inriktades på afrikansk svinpest. Revisionsresultaten användes också för att bedöma och ytterligare förbättra kommissionens stöd till EU-länderna.

Animaliska biprodukter

Utifrån erfarenheterna från tidigare revisioner fokuserade vi på den offentliga kontrollen vid kritiska punkter i kedjan för animaliska biprodukter. Vid revisionerna bedömdes även covid-19-pandemins inverkan på organisationen av offentlig kontroll. Resultaten av dessa revisioner ledde till en förfining av omfattningen av ytterligare revisioner på detta område fram till 2024.

Djurskydd

Efter det framgångsrika medborgarinitiativet ”End the Cage Age” [18] gjorde revisionen en bedömning av systemen för offentlig kontroll av värphönsens välbefinnande. Alltför hög djurtäthet är den främsta bristen. Avsaknaden av särskilda lagstadgade djurskyddskrav för avelsflockar och unghöns innebär att den offentliga kontrollen inte utförs på ett konsekvent sätt.

För att bidra till att förbättra djurskyddet under sjötransporter fortsatte vi att samarbeta med Europeiska sjösäkerhetsbyrån för att förbättra systemet för offentlig kontroll av fartyg för djurtransporter.

Växtskydd

Vår revisions- och analysverksamhet bidrog till att ytterligare förbättra rapporteringen i rätt tid av nya utbrott och uppdateringar av befintliga utbrott av växtskadegörare och bedömningen av information för att möjliggöra ett snabbt beslutsfattande. En revisionsserie om importkontroller hjälpte de nationella myndigheterna att förbättra sina kontrollsystem.

Växtskyddsmedel

Förberedelserna inför uppdateringen av EU:s lagstiftning om hållbar användning av bekämpningsmedel fortsatte. Vi offentliggjorde de uppdaterade harmoniserade indikatorerna [19] för 2011–2019. Indikatorerna visar de fortsatta framsteg som gjorts. Våra revisioner och utbildningsserier fokuserade på hållbar användning av bekämpningsmedel och integrerat växtskydd.

[18] Det europeiska medborgarinitiativet är ett unikt sätt att bidra till EU:s utformning. När ett initiativ har fått en miljon underskrifter beslutar kommissionen vilka åtgärder den ska vidta. Läs mer om medborgarinitiativet ”End the Cage Age”.

[19] Harmoniserade riskindikatorer används för att uppskatta riskutvecklingen i samband med användning av bekämpningsmedel.

Ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter

I de flesta EU-länderna är det privata kontrollorgan som certifierar ekologisk produktion och användning och märkning av dessa produkter. De behöriga myndigheternas tillsyn av dessa kontrollorgan behöver bli ännu bättre.

Skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter

På det hela taget är organisationen och genomförandet av offentliga kontroller effektiva. Deras effektivitet är högre i produktions- och bearbetningsleden än i senare led (grossister och detaljhandlare).

Vid offentlig kontroll verifieras dock inte alltid om dessa produkter uppfyller alla bestämmelser i produktspecifikationerna.

Dessutom är de marknadskontroller som utförs avseende användningen av registrerade beteckningar för dessa produkter inte systematiska och riskbaserade. De grundar sig huvudsakligen på klagomål eller extern information.

Bedrägligt eller vilseledande agerande

På grundval av resultaten av undersökningar och möten med nationella myndigheter håller kommissionen på att utarbeta ett vägledande dokument för att hjälpa de nationella myndigheterna att genomföra offentliga kontroller för att identifiera bedrägligt och vilseledande agerande i livsmedelskedjan.

De samordnade programmen är inriktade på förfalskade och undermåliga livsmedel samt livsmedelsbedrägerier och förvanskning.

Införsel av djur och varor till EU

Resultaten av revisionerna visar EU-länderna med ett undantag har fortsatt att förbättra sina system och genomförandet av kontroller.

Resthalter av veterinärmedicinska läkemedel och miljöföroreningar hos djur och produkter av animaliskt ursprung

Resultaten av bedömningen av planerna för kontroll av restsubstanser och av de fem revisioner som genomfördes visar att EU-länderna uppfyller kraven.

2.4 Systematisk uppföljning av rekommendationer från revisioner

2.4.1
Allmänna uppföljningsrevisioner

Utifrån vår treårscykel har vi genomfört åtta allmänna uppföljningsrevisioner under 2021.

Tabell 6: Allmänna uppföljningsrevisioner 2021

Allmänna uppföljningsrevisioner	

Den systematiska granskningen av de åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit för att ta itu med revisionsrekommendationerna fortsatte att vara effektiv när det gäller att hantera de flesta av de identifierade problemen. Resultaten av de allmänna uppföljningsrevisionerna har offentliggjorts i de relevanta landsprofilerna.

I slutet av december 2021 hade de nationella myndigheterna vidtagit korrigerande åtgärder eller gjort tillfredsställande åtaganden för att ta itu med de flesta bristerna inom godtagbara tidslinjer. Utifrån en treårig löpande indikator hade åtaganden om korrigerande åtgärder gjorts för 90 % av rekommendationerna från de revisioner som utförts under treårsperioden 2017–2019. Alla oavslutade rekommendationer fortsätter att övervakas genom allmänna uppföljningsrevisioner.

2.4.2
Tillsyn

Under 2021 skickade kommissionen ett kompletterande motiverat yttrande till Tjeckien om landets skyldighet att systematiskt rapportera ankomsten av vissa livsmedel från ett annat EU-land när dessa livsmedel förs in i Tjeckien för första gången [20].

Under 2021 hänsköt inte kommissionen några mål till EU-domstolen på de områden för offentlig kontroll som omfattas av denna rapport.

[20] En formell underrättelse sändes i januari 2019 och ett motiverande yttrande i juli 2019. Eftersom förordning (EU) 2017/625 upphävde och ersatte den tidigare gällande lagstiftningen om offentlig kontroll och för att säkerställa rättssäkerhet när det gäller de bestämmelser som kommissionen ansåg att Tjeckien hade överträtt, sändes ytterligare en formell underrättelse i juli 2020 och ett ytterligare motiverat yttrande i september 2021.

Slutsatser

EU-ländernas årliga rapporter om offentlig kontroll visar att de nationella myndigheterna under 2021 fortsatte att sköta sin uppgift att övervaka och verifiera att företag längs hela livsmedelskedjan uppfyller de relevanta EU-kraven, och att de vidtar efterlevnadsåtgärder när så inte är fallet.

De nationella myndigheterna behöver fortfarande slutföra anpassningen av sina interna datasystem så att fullständiga och enhetliga uppgifter kan lämnas in i det format som krävs. Den information om 2022 och framåt som lämnas borde kunde jämföras lättare om uppgiftslämnarna följde kommissionens vägledning om hur man fyller i den årliga rapporten.

De årliga rapporterna skulle också kunna förbättras när de nationella myndigheterna har tillräckliga uppgifter för att inkludera uttalanden om den övergripande graden av efterlevnad, den övergripande verkningsfullheten hos systemen för offentlig kontroll, och deras lämplighet för att uppnå målen i förordningen om offentlig kontroll [21].

När det gäller offentlig kontroll av djurskydd måste framtida årliga rapporter ge en bättre analys av de viktigaste fallen av bristande efterlevnad och de nationella handlingsplanerna för att förhindra att sådana fall av bristande efterlevnad upprepas.

Resultaten av EU-ländernas offentliga kontroll och kommissionens kontroller av de nationella myndigheterna visar att de nödvändiga kontrollsystemen finns på plats och att de generellt sett ger en nivå av efterlevnad som är förenlig med kraven på livsmedels- och fodersäkerhet och en sund inre marknad i EU. Kommissionens kontroller identifierade dock brister i vissa kontrollsystem och pekade på ytterligare utrymme för förbättringar.

Kommissionens systematiska uppföljning av rekommendationerna från revisionerna visar att de nationella myndigheterna i allmänhet vidtar lämpliga korrigerande åtgärder för att komma till rätta med de konstaterade bristerna.

Kommissionen fortsätter att i samarbete med de nationella myndigheterna hjälpa dem att fortlöpande förbättra sina system för offentlig kontroll via nätverken med nationella experter och initiativet Bättre utbildning för säkrare livsmedel.

De restriktioner som infördes under 2021 på grund av covid-19-pandemin fortsatte att göra det svårt för de nationella myndigheterna och kommissionen att genomföra

[21] Förordning (EU) 2017/625.

sina kontrollplaner. Bemanningsnivåer och begränsade resurser uppgavs också som skäl till att de nationella myndigheterna inte fullständigt hade genomfört sina planerade program.